

حضرت امام خمینی (ره)؛ شرافت این ۳ ماه در بیان‌ها نمی‌گنجد

«این سه ماه رجب و شعبان و ماه مبارک رمضان، برکات بسیار نصیب انسان، انسان‌هایی که می‌توانند استفاده کنند از این برکات، شده است، البته مبدا همه مبعث است و دنبال او تمام جهانی‌ه‌هست. در ماه رجب، مبعث بزرگ و ولادت مولا علی بن ابیطالب- سلام الله علیه- و بعضی ائمه دیگر و در ماه شعبان ولادت حضرت سیدالشهدا- سلام الله علیه- و ولادت حضرت صاحب- ارواحنا له الفداء- و در ماه مبارک، نزول قرآن بر قلب مبارک پیغمبر اکرم (ص) بوده است و شرافت این سه ماه در زبان‌ها و در بیان‌ها و در عقل‌ها و در فکر‌ها نمی‌گنجد. از برکات این ماه‌ها ادعیه‌ای است که وارد شده است در این ماه‌ها.» (صحیفه امام، ج ۱۷، ص ۴۵۶)

اولین چیزی که باید در ماه رجب مورد توجه قرار گیرد اصلاح خوداست

ایام ماه مبارک رجب است، اولین چیزی که در این ایام و بعد در ایام ماه مبارک شعبان، بالاخره در پله سوم و بالاتر در ماه مبارک رمضان باید مورد توجه یکایک ما قرار بگیرد- هر جا هستیم- اصلاح خود و زدودن غفلت‌ها و ظلمت‌ها از دل خود باید باشد، بشر، در بعثت انبیاء(ع)، در مبارزات اجتماعی و سیاسی و نظامی‌ای است که پیغمبران الهی با دشمنان خدا داشتند- رنج‌ها، محنت‌ها، شادی‌ها، پیروزی‌ها، شکست‌ها، همه و همه- مقدمه این است که انسان بتواند هنگام عبور از این مرزی که ناگزیر باید از آن گذر کند- یعنی مرز زندگی مادی و حیات اخروی و دائمی- شادمان باشد، خرسند باشد، حسرت زده نباشد، همه حرف‌ها برای این است! اگر گفته‌اند اخلاقی خوب داشته باشید! اگر گفته‌اند عمل به این مقررات داشته باشید! اگر گفته‌اند مبارزه کنید! اگر گفته‌اند عبادت کنید، همه برای این است که این ماده خامی را که به ما سیره شده است، به کیفیت مطلوب و محصول بهینه برسانیم و از این دروازه خارج کنیم، برای این است که این صفحه سفیدی که به ما سپردند تا آن را با اعمال خود منقش کنیم، با نقش زیبایی، با نقش مطلوبی از آب دریاوریم و روی دست بگیریم و برویم. همه چیز آنجاست، سرنوشته آنجاست، اینجا مقدمه است. در این اردو گاهی که ما امروز در آن مشغول تمرین هستیم، برای اینکه تا یک جایی این تمرین به کار ما بیاید، باید سستی مان بر این باشد که در این اردوگاه از خداکنر فرصت‌ها استفاده کنیم، نگراریم غنیمتی از دست برود، سرمایه‌ای سوخت و سوز شود و چیزی در مقابل آن علان نشود. اینی که فرمودند: «إِنَّ الْإِنْسَانَ لَقَفِي خَسِرٍ» خسر یعنی همین، یعنی سرمایه‌ای سوخت و سوز رفتن سرمایه. همه ما هر لحظه در حال از دست دادن سرمایه هستیم. سرمایه چیست؟ عمر ماست. لحظه به لحظه من و شما داریم این سرمایه را از دست می‌دهیم. امروز ما نسبت به دیروز بخش دیگری از سرمایه را با از دست داده‌ایم. در این عمر چندده‌ساله، مثلا لحظه به لحظه در حال سوختن این شمع است. در حال نابود شدن این سرمایه است. خب، در مقابل او چه به دست می‌آوریم؟ این مهم است! «لَا تَدْنِينَ أُمَّتَكَ عَمَلُوا الصَّالِحَاتِ وَ تَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَ بَارِزُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ» این قول از دست رفته است و دیگر آوردید. از این بارز دست خالی برنگشته باشید.

بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار با نمایندگان مجلس شورای اسلامی ۱۳۸۸/۴/۲۳

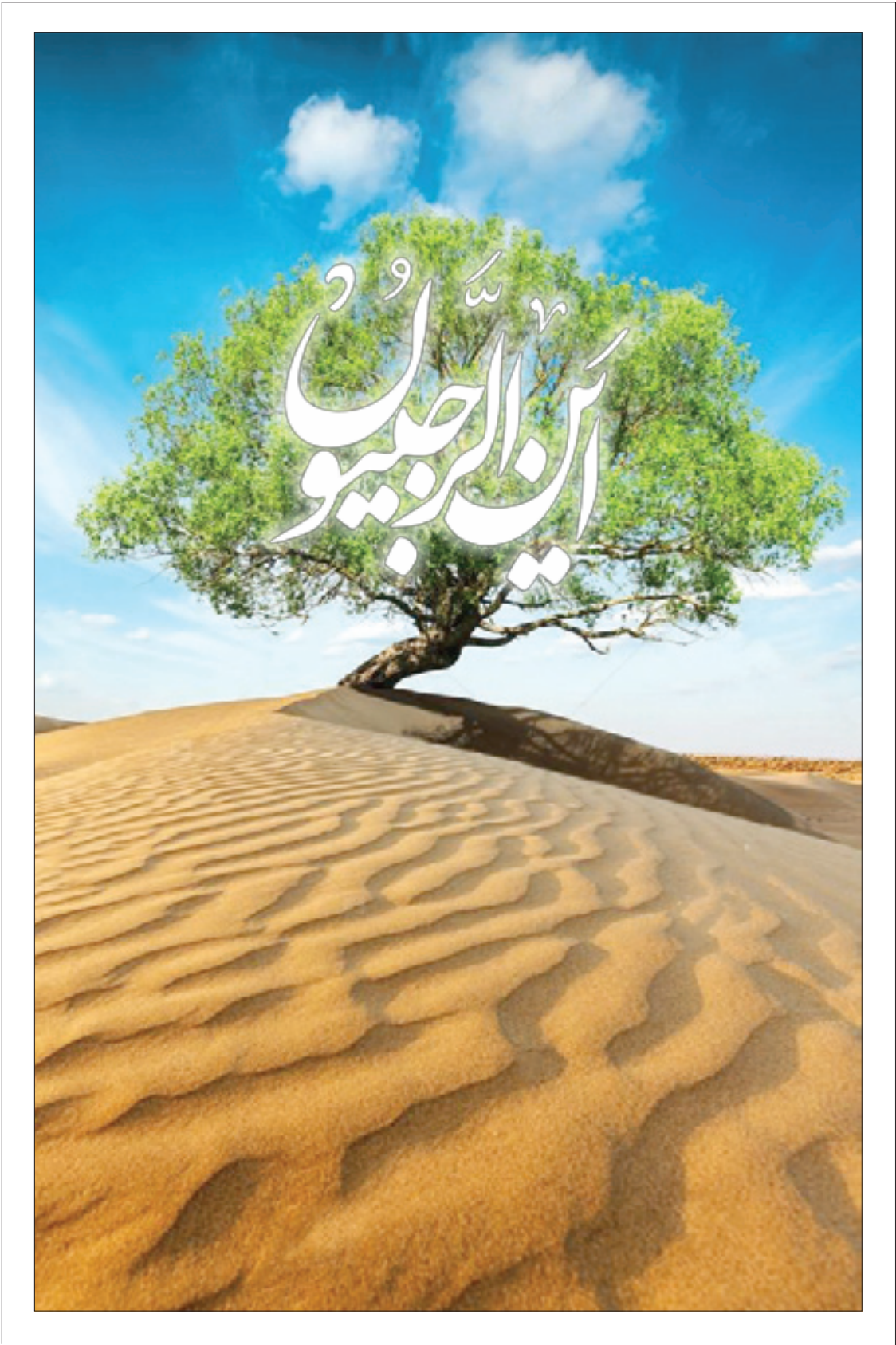
۱۲

روزنامه جوان | شماره ۶۴۱۹ |

معارف

آغاز سیر و سلوک سالکان راه خدا از ماه رجب

دعاهای ۳ ماه رجب، شعبان و رمضان موجب تقویت روحی انسان می‌شود

خوشا به حال! مردی صالح از اهل بیت نبوت(ص) است، قسم به خدا که باید دعای او غنیمت شمارم. مراقب احوال آن حضرت بودم تا که از نماز خود فارغ شد. کف دستان خود را به جانب آسمان بلند کرد و گفت: «سَبِّحْهُ سُبْحًا وَ هَدِّمْ بِذِي قُدِّ مَدَدَتْهُمَا إِلَيْكَ بِالذُّنُوبِ مَمْلُوءَةً وَ عَيْنَايَ إِلَيْكَ بِالرَّجَاءِ مَمْدُودَةٌ وَ حَقِّي لَمَنْ دَعَاكَ بِالنَّدَمِ تَذَلُّلاً أَنْ تُجِيبَنِي بِالكَرَمِ تَفَضُّلاً سَبِّحْهُ مِنْ أَهْلِ الشَّعَاءِ خَفَّتْنِي فَأُطِيلُ بَكَائِي أَمْ مِنْ أَهْلِ الشُّعَادَةِ خَفَّتْنِي فَأَتَمِّرُ رَجَائِي».(۱۱) آقای من، آقای من، این دستان پر از گناه را به در گاهت بالا آوردم و چشمانم امید به تو دارد و کسی که با پیشمائی (از کرده خود) تو را در حال زار فراخواند، سزاورا آن است که با لطف و کرمت پاسخ گویی، آقای من! یا مرا از تیره‌روزان قراردادی تا که بسیار بگریم یا که از نیکبختان گردانیدی تا امیدوار باشم که در ادامه می‌فرمود: «سَبِّحْهُ مَا تَأْتِي وَ مَا خَطَرِي هَبْ لِي خَطَايَايَ يَفْضَلْكَ وَ جَلِّبْ بِيَسْتَرِي وَ اَعْفُ عَنِّي وَ تَوَبِّخْ بِيَكْرَمِ وَ حَبِّبْكَ»، آقای من! من کی‌ام؟ از تو می‌خواهم که به فضل از من در گذری و بدی مرا ببوشانی و با کرمت از توبیخ و سرزنشم عفو فرمایی! این گاه به سجده افتاد و عرضه داشت: «أَعُوذُ بِكَ مِنْ نَارٍ حَرًّا هَا لَا يُطْفِئُ وَ جَدِيدَهَا لَا يَبْلِي وَ عَطَشَانَهَا لَا يَرْوِي»، به تو پناه می‌برم از آتشی که گرمایش خاموش نمی‌شود و تاز‌ه‌اش کهنه نمی‌شود، و تشنه‌اش سیراب نمی‌گردد. آنگاه گونه راست خود را بر زمین نهاد و عرض کرد: «اللَّهُمَّ لَا تَقْلِبْ وَجْهِي فِي النَّارِ بَعْدَ تَغْفِيرِي وَ سَجُودِي لَكَ بِغَيْرِ مَنِّ مَنِي عَلَيْكَ بَلْ لَكَ الْخُذُّ وَ الْغُنْمُ عَلَيَّ»، خدایا، پس از آنکه صورتم برای تو بسر به خاک نهاد و خاک آلود آن تو بر من است. آنگاه سمت چپ صورت خود را بر زمین گذاشت و عرضه داشت: «لَا تَخُذْ مِنِّي أَسَاءَةً وَ اقْتَرَفْتُ وَ اسْتَكْبَرْتُ وَ اغْتَرَفْتُ»، بر کسی که بد کرده و گناه کرد و در برابرت به خواری افتاده و به نافرمانی و معصیت خود اعتراف نمود، رحم فرما. آنگاه به سجده بازگشت و پیشانی خود را بر زمین نهاد و عرضه داشت: «إِنَّ كَثْرَ بَشْرِ الْعَبْدِ فَأَنْتَ نِعْمَ الرَّبُّ»، اگر من بنده بدی بودم ولی تو خدای خوبی هستی و در پایان ۱۰۰ بار عرضه داشت: «لَعَفُوَ الْعَفْوُ...»، از

است. یکی از خادمین آیت‌الله کوهستانی(ره) نقل می‌کند: «روزی آقا جان از من خواست به اتفاق هم به آسیاب آبی ایشان برویم، به سمت آسیاب حرکت کردیم و پس از رسیدن و استراحتی کوتاه، آقا آسیابان را خواست و به او گفت: چند روز قبل آرد چه کسی را به منزل ما فرستادی؟ آسیابان گفت: شخصی به نام میرزا علی‌اکبر (ظاهرآ مردی متمکن و بهایی بوده است) گندم خوبی داشت و آردش بسیار سفید بود و من مزد آن را برای شما فرستادم، تا این جمله را گفت، آقا چهره‌اش تغییر کرد و با عصبانیت فرمود: مؤمن! ما را از فضیلت ماه رجب محروم کردی. این توجه و مراقبت به خاطر آن بود که آیت‌الله دیدند، مدتی قلبشان اقبال و رغبت چندانی به عبادت ندارد و مانند گذشته از عبادت و نمازش لذت نمی‌برد. در فکر و اندیشه بود که این نقطه تاریک را بیابد، ابتدا از منزل جست‌وجو کرد و از خانواده پرسید، آیا شما آرد از کسی قرض گرفته‌اید یا از آرد وقتی یا سهم امام استفاده کرده‌اید؟ وقتی از منزل مطمئن شد، سراغ آسیابان را گرفت و متوجه شد این رغبت‌نداشتن از آن آردی است که آسیابان برای او فرستاده بود(پینه ایام، محمد آذرکار، انتشارات رزقی، بیرجند، ۱۳۸۷، ص ۴۰۴).

همچنین استناد شهید مرتضی مطهری در ذکر خاطره‌ای از عارف واصل حاج آقا رحیم ارباب نقل می‌کنند: «در ماه مبارک رجب که تابستان هم بود به اصفهان رفته بودیم، به درس آقای حاج آقا رحیم ارباب(ره) می‌رفتم که از بزرگان هستند. من این ذکر را اول بار از این مرد شنیدم. می‌دیدم که خیلی کند صحبت می‌کند و اذکار را به خصوص خیلی با تأتی و حضور قلب می‌گوید: «سُبْحَانَ إِلَهِ الْجَلِيلِ، سُبْحَانَ مَنْ لَا يَنْبَغِي التَّشْبِيحُ إِلَهِهُ، سُبْحَانَ ذِي الْعِزَّةِ وَالْجَلَالِ...» می‌دیدم این مرد مرتب اینها را می‌گفت. چون پیرمرد بود و نمی‌توانست روزه‌های مستحبی ماه رجب را بگیرد، آن را با این جبران می‌کرد!»(اشنای باقرآن، مرتضی مطهری، انتشارات صدرا، تهران، ج ۸، ص ۲۳۱).

■ **شش‌ها و روز‌هایی برای مناجات و خودسازی**
علاوه بر اینکه تمامی ماه رجب از فضیلت و منزلت خاصی جهت عبادت و بندگی برخوردار است، برخی ایام در این ماه هست که از فضیلت بیشتری برخوردار بوده و اعمال خاصی برای آن ذکر شده و به اعمال و ادعیه آن توجه شده است. «لילה الرغائب» یکی از این شب‌هاست که در روایات جزو بزرگ‌ترین شب‌ها به حساب می‌آید و در اولین شب جمعه ماه رجب واقع شده و شی‌ی پر قدر و عظمت در معارف اسلامی است. در این شب فرشتگان بر زمین نزول می‌کنند تا رحمت الهی را بر زمینیان فرود آورند. این شب به نوعی چون شب اجابت دعاست؛ شب گرایش‌ها و رغبت‌ها یا شب عطای کثیر خداوند سبحان است، می‌توان گفت شب رسیدن به آرزوهاست و از این جهت در بین مردم به شش آرزوها مرسوم و رایج شده است.

همچنین «ایام البیض» نیز در این ماه مبارک واقع شده که فضیلت بسیار زیادی دارد و اعمال مهمی همچون «اعتکاف» و به جا آوردن اعمال اد‌اوود در آخرین روز این ماه از اهمیت بسیاری در استنجابت دعا، دفع گرفتاری‌ها و دفع ظلم ظالمان مؤثر است. مرحوم شیخ عباس قمی، این عمل را در زمره اعمال روز نیمه ماه رجب ذکر کرده که پس از روزه‌داری این‌ها را انجام دهد. «کیفیت انجام این عمل بنا بر آنچه در «مصباح‌المتهمجد» مرحوم شیخ طوسی آورده و در روایت منقول از امام صادق(ع) بیان شده است، آن است که «چون خواست این عمل را به جا آورد، روزهای ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ را روزه بگیرد. پس در روز پانزدهم هنگام ظهر غسل کند و سپس نماز ظهر و عصر را به جا آورد، در حالی‌که رکوع و سجودشان را نیکو کند و در مکان خلوتی باشد که چیزی او را مشغول نسازد و انسانی یا او تکلم ننماید، پس چون از نماز فارغ شود، رو به قبله کند و اعمال را این‌گونه به جا بیاورد: ۰۰۰ امرتبه سوره حمد، ۰۰۰ مرتبه سوره اخلاص، ۱۰۰ مرتبه آیه‌الکرسی، قرائت سوره‌های انعام، بنی اسرائیل، کهف، لقمان، یس، صافات، سجده، شوری، دخان، فتح، لقعه، ملک، قلم، انشاق و بعد عبادش را تا آخر قرآن.»

این ایام همچنین برای انجام «اعتکاف» در روایات توصیه شده و انجام این عمل در این ایام خاص از فضیلت بسیاری برخوردار است و به دلیل این‌که شرط اعتکاف روزه‌داری و پرهیز از محرقات است، زمینه بسیار مناسبی برای انجام اعمال عبادی همچون اعمال اد‌اوود در آخرین روز این ماه و در این شرایط خاص اعتکاف، فراهم می‌کند. در مجموع این اعمال و ادعیه همان‌طور که حضرت (امام(ع) می‌فرمایند: «مقدمه و آرایشتی است که انسان به حسب قلب خودش می‌کند برای اینکه مهیا بشنود، برود مهمانی، مهمانی خدا، مهمانی‌ای که در آنجا سفره‌ای که پهن کرده است، قرآن مجید است.» معنویات موجود در این دعاها و اعمال، دست انسان را می‌گیرد و تا اوج نور، پاک‌ی و زیبایی بالا می‌برد: «این دعاهایی که در ماه‌ها هست، در روزها هست، خصوصاً در ماه رجب و شعبان و ماه مبارک ک رمضان، اینها انسان را تقویت روحی می‌کند، اگر کسی اهلبش باشد... راه را برای انسان باز می‌کند و نورافکن است برای اینکه این بشر را از این ظلمت‌ها بیرون بیاورد و وارد نور بکند که معجزه‌آسا است.»

^[1] «این سه ماه رجب و شعبان و ماه مبارک رمضان، برکات بسیار نصیب انسان، انسان‌هایی که می‌توانند استفاده کنند از این برکات، شده است، البته مبدا همه مبعث است و دنبال او تمام جهانی‌ه‌هست

^[2] «این سه ماه رجب و شعبان و ماه مبارک رمضان، برکات بسیار نصیب انسان، انسان‌هایی که می‌توانند استفاده کنند از این برکات، شده است، البته مبدا همه مبعث است و دنبال او تمام جهانی‌ه‌هست

^[3] «این سه ماه رجب و شعبان و ماه مبارک رمضان، برکات بسیار نصیب انسان، انسان‌هایی که می‌توانند استفاده کنند از این برکات، شده است، البته مبدا همه مبعث است و دنبال او تمام جهانی‌ه‌هست